

*О.П. Степаненко, канд. екон. наук, доц.,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана,
В.Ю. Мейтус, канд. фіз.-мат. наук, МННЦІТС НАН України*

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНА ПІДТРИМКА ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ БАНКІВСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ

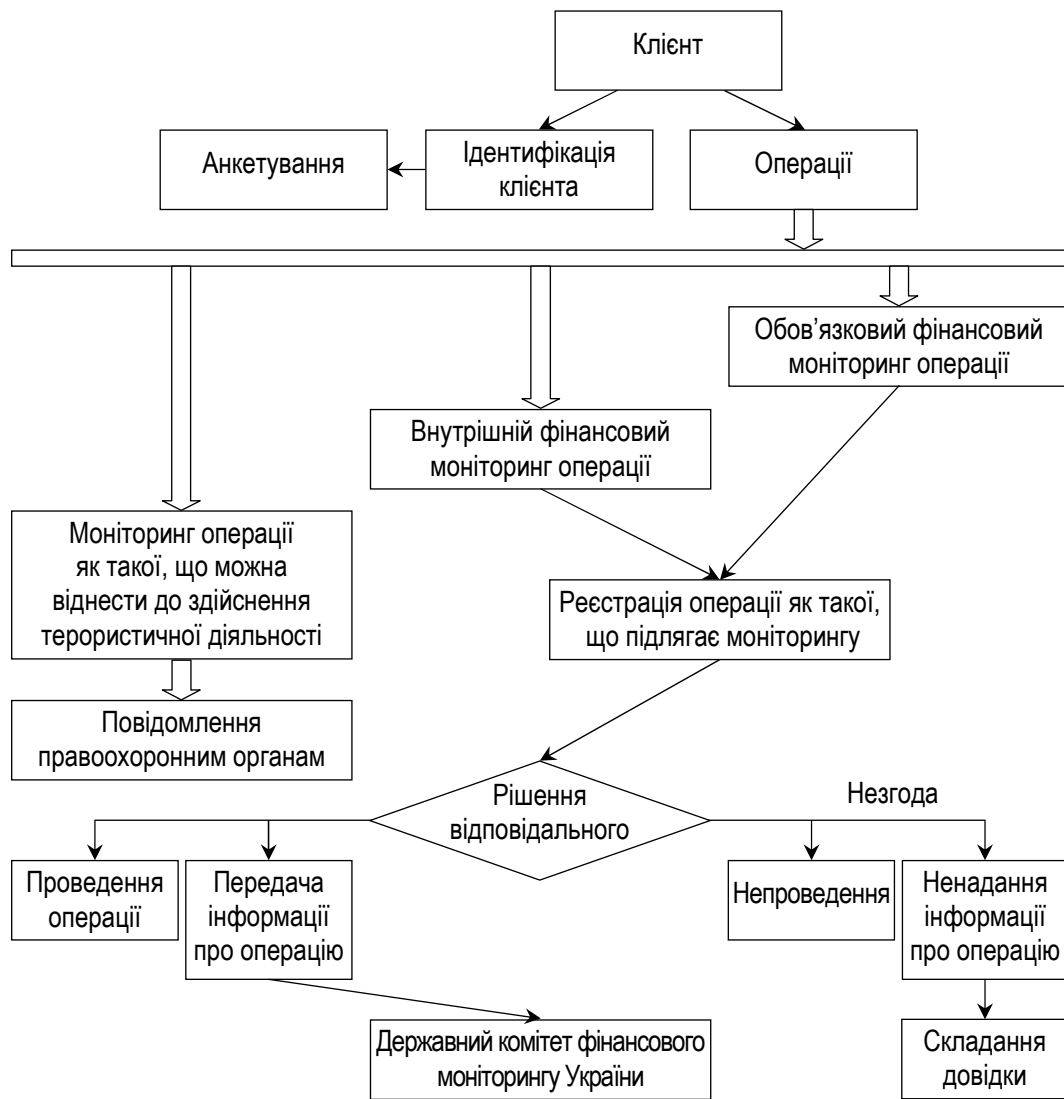
Протягом останніх двадцяти років відмивання, або легалізація, доходів стало невід'ємною складовою будь-якої кримінальної діяльності, основною ланкою всієї економічної злочинності. Тому в розвинутих країнах боротьба з відмиванням грошей виділена як окремий напрямок у межах загальної концепції заходів щодо протидії міжнародній організованій злочинності.

Кожна країна має власну законодавчу базу по боротьбі з легалізацією незаконних доходів, створену відповідно до рекомендацій провідних міжнародних організацій з протидії фінансуванню терористичної діяльності та легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом. В Україні вона створена відповідно до рекомендацій міжнародної групи FATF і діє з 2002 року.

Внаслідок недосконалості вітчизняного законодавства у сфері протидії відмиванню грошей і фінансуванню терористичної діяльності, що відмічають провідні фахівці й науковці, питання організації та інформаційної підтримки фінансового моніторингу є актуальними й потребують вирішення.

Реалізація фінансового моніторингу (ФМ) покладена на організації, які здійснюють фінансові операції у своїй господарській діяльності, основними представниками яких є комерційні банки. Тому від процесу моніторингу в банківській системі залежить стан та якість фінансового моніторингу в Україні в цілому.

Відповідно до Закону України “Про запобігання та протидію легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом” від 28.11.02 № 249-IV, виділяють два типи ФМ – обов’язковий ФМ і внутрішній ФМ. У загальному вигляді процес здійснення фінансового моніторингу в комерційних банках можна подати у вигляді такої схеми (рис. 1).

Рис. 1. Схема проведення фінансового моніторингу

Основною проблемою організації (за такою схемою ФМ) є велика залежність від відповідальних осіб, що приймають рішення. Дотримання рекомендацій Державного комітету фінансового моніторингу (ДКМФ) до підозрілих операцій у комерційних банках призводить до появи значної кількості операцій, які насправді не пов'язані з відмиванням доходів і фінансуванням терористичної діяльності, а лише гальмують процес ФМ. Тому є важливим організувати процес ФМ банківських операцій таким чином, щоб уникати надлишкового завантаження вітчизняної та міжнародної систем реагування хибними сигналами тривоги за рахунок виявлення, розпізнавання й попередження злочинних трансакцій у банківському секторі.

У доповіді також досліджується досвід інших країн організації ФМ, розглядаються основні недоліки та шляхи вдосконалення ФМ банківських операцій, запропоновано вдосконалену структуру бізнес-процесів ФМ, наведено вимоги до інформаційного забезпечення фінансового моніторингу банківських операцій.

Степаненко, О.П. Організація та інформаційна підтримка фінансового моніторингу банківських операцій [Текст] / О.П. Степаненко, В.Ю. Мейтус // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (15-16 травня 2008 р., м. Суми). – Суми: УАБС НБУ, 2008. – С. 42-44.